

заступник директора з навчально-виробничої роботи
Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей

Управління якістю підготовки конкурентоздатних фахівців в умовах інтегративних процесів

Сучасні зміни в організації навчання, сьогодні пов'язані з розвитком інформаційних технологій та потребують нових підходів до управління якістю професійної підготовки, зокрема посилення інформаційної, фінансової і комунікативної складової функції управління та збалансованості трьох її основних складових – мети, ресурсів, результату.

Досягнення *якості мети* управління якістю професійної підготовки забезпечується чіткістю і зрозумілістю поставлених завдань; *якості ресурсів* – приведенням у відповідність усіх показників якості викладацького складу, науково-методичного, матеріально-технічного й інформаційно-технологічного забезпечення; *якості результату* – чіткими критеріями успішності освітнього процесу та академічної успішності випускників закладів професійної освіти.

Для системи професійної освіти її якість виражається як *стандарт* (професійний, кваліфікаційний, освітній, професійної освіти і навчання тощо) – набір знань, умінь і навичок, якими має володіти особа, щоб виконувати конкретну професію чи функцію.

В умовах інтегрованого навчання важливим постає *управління якістю професійної підготовки фахівців*, під якою слід розуміти виявлення й усунення недоліків у роботі закладу професійної освіти шляхом створення зворотного зв'язку між користувачами (учнями) та зацікавленими сторонами (роботодавцями), що дозволяє своєчасно коригувати навчальні програми і запроваджувати нові, зокрема, шляхом *інтеграції системи знань, форм та методів навчання, навчальних дисциплін (предметів) та професій*, які мають

відповідати професійним стандартам.

Інтеграція *системи знань*, як один із критеріїв відбору та координації навчального матеріалу для різних навчальних дисциплін (предметів), «сприяє виробленню професійного мислення, дозволяє орієнтувати особистість, яка навчається, на раціональне використання отриманих знань у нестандартних ситуаціях, сприяє зростанню інформаційної ємності знань та подоланню їх розрізненості» [1]; інтеграція *форм та методів навчання* забезпечує розробку та проведення інтегрованих лекцій і практичних занять на базі спеціально створених навчально-тренувальних фірм, тренінгових центрів тощо; інтеграція *навчальних дисциплін (предметів)* передбачає розробку нових спеціальностей, в результаті чого можуть відкриватися нові професії.

Розглянемо зазначені види інтегративних процесів в освіті:

1. Інтеграція *знань* потребує від керівників закладів професійної освіти забезпечення їх діяльності у творчих робочих групах спільно з науковцями, працедавцями для наповнення змісту освіти новітніми концепціями, технологіями тощо.

2. Інтеграція *форм та методів* навчання передбачає запровадження різноманітних видів інтегрованих навчальних занять у закладах професійної освіти, зокрема таких як тематична дискусія, тренінг, конференція [2].

3. Запровадження *інтегрованих навчальних дисциплін* із застосуванням інноваційних освітніх технологій у закладах професійної освіти потребує максимального залучення зовнішніх інвесторів, зокрема роботодавців в освітній простір. Їхня участь дозволяє оперативно корегувати вимоги до професійної компетентності фахівця, своєчасно атестувати нові актуальні професії.

Для створення системи управління якістю інтегративної професійної підготовки конкурентоздатних фахівців в Україні ведеться робота по децентралізації, залученню зацікавлених сторін та розробці професійних стандартів.

Аргументами на користь *децентралізації* є надання регіональним

учасникам освітнього процесу більшої автономії і зменшення ролі держави, що сприяє введенню нових навчальних програм, створює менш суворі фінансові обмеження. Децентралізація передбачає передачу влади від держави до регіонів і зрештою до окремого закладу професійної освіти, задля підвищення рівня ефективності надання послуг професійної освіти.

Залучення зацікавлених сторін до освітнього простору закладу професійної освіти передбачає реальну участь в освітньому процесі представників держави, роботодавців (державних, приватних), профспілок, а також учнів, викладачів, керівників, які також можуть за певних умов вважатися зацікавленими сторонами.

В Україні така система залучення соціальних партнерів до професійної освіти і навчання ще розвивається. Хоча саме роботодавці та профспілки мають інформацію, щоб робити висновки щодо актуальності знань, навичок і компетентностей для конкретної програми професійної освіти. Саме тому вони відіграють важливу роль у розробці *стандартів професійної освіти і навчання* та в поточних процесах забезпечення якості.

Отже, незважаючи на позитивні зрушення у запровадженні інтегративних процесів у професійну підготовку фахівців та управління якістю, невирішеними залишаються питання: розроблення стимулів; реагування структури професійних кваліфікацій на зміни в економіці; фінансування для модернізації та розширення системи професійної освіти; прогнозування потреб у кваліфікаціях і професіях у зв'язку з суспільно-економічними змінами; забезпечення можливостей для навчання упродовж життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Іванченко Є. І. Інтегративні процеси в професійній підготовці майбутніх фахівців: теорія та практика використання. – URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/3_2009/23.pdf.pdf

2. Нормативні документи МОН України. – URL: <http://uipa.edu.ua/ua/imp-norm-doc>